XVIII. évfolyam 11. szám.
1944 március 11. szombat.

Ára 20 fillér

CELLDÖMÖLKI HÍRLAP

=POLITIKAI-TÁRSADALMI-ÉS-SZÉPIRODALMI-HETILAP=

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Celldömölk, gróf Széchenyi-utca 12. Telefon: 55. Csekkszám: 17.258.

Felelős szerkesztő: NAGY IMRE

Előfizetési árak: 1 évre 10, ½ évre 5, ¼ évre 2.50 pengő. Megjelenik minden szombaton.

Ki akar tökfilkó lenni?

Évek óta tart a vita, milyen nótával ballagjon a középiskolát elbagyé diák. Mert a *Ballag már a vén diák*-ot egyre kevesebben éneklik.

Igaz, hogy az ifjúság — minden ellenkező felfogás ellenére — a legreakciósabb tömege az emberiségnek, csak a rossz érdekében hajlandó újításra, a jó érdekében sokkal kevésbbé. A magyar öntudatra ébredő része évekkel ezelőtt harcot kezdett a „Ballag már a vén diák" ellen, azért, mert az egyik sora így fogadkozik: „Filiszter leszek magam is" s a filiszter szó „korlátolt nyárspolgárt" jelent, magyar diák tehát ezzel nem búcsúzhat. Különben is ez a dal eredetileg német főiskolás és nem középiskolás búcsúzó volt, amint ezt az egyik zenei folyóiratunk közeli számában olvastuk. Hogy ők filiszterek akarnak-e lenni vagy sem, s hogy ezen a szón mit értenek, az ő dolguk. Nálunk a filiszter szó „korlátolt nyárspolgárt" jelent. Épeszű magyar diák nem akarhat filiszter lenni.

De ami a legérdekesebb, még megváltoztatott szöveggel sem érdemes énekelni ezt a dalocskát, mert a dallama is idegen. A művelt magyar ifjúságnak ugyan ismernie kell a külföldi értékes zenét, de mégiscsak szégyelnivaló, hogy végeredményben zeneileg egészen értéktelen s ráadásul külföldi dallammal akarhat elköszönni az ifjúság még ebben az évben is az iskolától való elbúcsúzás valóban ünnepélyes pillanatában.

S mindezeknek tetejeként azt is tudomásul kell vennünk végre-valahára, hogy itt még jámbor tradicióról sem lehet szó. A „Ballag már a vén diák" alig ötven éves a magyar iskolákban. Egy egészen könnyű fajsúlyú operett terjesztette el az első világháborút megelőző években, tehát éppen azokban az évtizedekben, amikor a magyar öntudatot a rosszul asszimiláltak elég nagy tömege szép sikerrel altatgatta s amikor alig ismertük még az igazi magyar népzenét.

Hát tessék. Így ír az egyik legelterjedtebb magyar zenei folyóirat.

De ajánl mindjárt a már elterjedt búcsúzó dalok közül nem is egyet. Például: Elmegyek, elmegyek, hosszú útra megyek..., azután Elmegyek, elmegyek, el is van vágyásom..., Elindultam iskolámból.. Jaj de széles, jaj de hosszú a szegedi utca..., Arról alul kéken beborult az ég..., Nagyváradi kikötőben..." kezdetűeket. Még egy tréfást is ajánl: El kéne indulni, meg kén házasodni.

Ez az, mondja rá sok diák. Hát tessék is énekelni. Ha az eddigi ballagási formákba nem illenek bele ezek az újonnan ajánlott szép magyar dalok, tessék átalakítani a kereteket! De ma filiszter nótával igazán a butasággal határos elmaradottság s töfilkóság búcsúzhat csak.

Maga Goethe mondja meg véleményét német létére a filiszterről (lásd Epigrammák és Xéniák című most megjelent kötetében, 107. lapon, Földessy Gyula fordításában):

Mi a filiszter? — kérdezi Goethe. A felelet: Egy üres bél s a végén így sóhajt: Ments meg Isten (t. i. a filiszterességtől).

Ezek után remélhetőleg a környéken nem akad iskola, melynek ifjúsága világcsúfságára akar lenni ezzel a mindenképpen rossz nótával.

P. D.

Lesujtó vélemény a mai magyar nőről

Írta: Máté-Török Gyula

Mindjárt az elején kijelentem tárgyilagosan, lovagiasan, az igazság mértékét tartva, hogy a magyar nőknek egy részére nem vonatkoznak megállapításaim! Őket minden nemzeti elismerés és dicséret megillet. Kifogásaim csak azoknak szól, akiket tényleg, valóban megillet.

Milyen a modern magyar nő?

Felszínes, felületes, a magyar életformától teljesen elrugaszkodott, nagyon önző. Életmódja nagyon nemzetközies, világpolgáriaas, mintha egy világbirodalom leányait akarná utánozni! Nagyigényű! Ezt a típust éppúgy fellelhetjük Párisban, Londonban, Newyorkban, Hollyvoodban, szerte a világon, mint Budapesten, Debrecenben, Szegeden stb. Órdögi megrontó tervszerűséggel kiagyalt idegen életstílus és divat diktatúra parancsának rabsztjára van láncolva! Óh ne tiltakozzunk ellene! Ez sajnos igen is így van és nem másképpen! Ez az igazság. Mindez mar mindinkább belopakodik magyar falvaink népe közé is.

Még a mult világháborúban elképzelhetetlen volt, hogy egy finom magyar hölgy festette volna arcát. Erkölcsileg összeférhetetlennek tartotta. Ezt azt hiszem felesleges bővebben magyarázgnom. Emlékszem, hogy egy tiszt bajtársammal szemléltük a pesti korzón a hölgyeket. Egyszerre csak arra libbent egy festett arcu nő. Roppant, szokatlanul feltűnő volt megjelenése. Egyöntetűen úgy ítélkeztünk, hogy „no ez biztosan a Balkánról hozta ezt a civilizációs bélyeget!" Így volt ez csupán 25 évvel ezelőtt. Ma azzal biztatják, nevelik a nők egymást, hogy nem úri asszony az, aki nem festi magát. Nagy lényeg rejlik fenti összehasonlításomban!

Az önfestésre csak annyit. A világ legnagyobb festőművészei sem tudnak olyan természetesen leheletszerűen finoman, életesen élethűen egy hamvas, pirosas, rózsaszínű női arcot, női ajkat ecsetükkel festve visszatükrözni, hogy az ember csókot szeretne lopni a festményre. Egy nőnek egészséges színét, nemes élethevé remek pirját, vére látható lüktetését semmiféle legmagasabb arcképfestői művészet sem bírja egészen teljesen, tökéletesen visszavarázsolni, a néző szemébe lehelni. Az élet örök forrásaként az a Mindenható utánozhatatlan remekműve, szabadalma, patentje. Az ember csak kontár lehet e téren! Tehát a hölgyek is!

A legszebb, üdítő pirosítót ajánlom: vissza a természethez, a friss vízhez és friss levegőhöz! Vissza a munkához! Mert az életszépséget, az élet pirját nem lehet gyártani és dobozokból tetszés szerint adagolni. Erre születni és kiérdemelni kell. A kozmetikus fejlett technikája ne akarjon versenyt futni, sőt túlszárnyalni Isten remekét, a terem-tést, a természetet. Teljesen meddő, hiábavaló. A hamisítás soha sem lesz valóság. Ne éljünk mű, mesterséges, mesterkélt életet. Térjünk meg az igazi útra: vissza a természethez. Ha egy nemzet női festik magukat, az szimbólikus, jellemző, jelképes sok mindenre. A festett világ nem igazi, hamisítatlan, valódi világ. Azt kell kérdeznem, miért festik magukat? Mi értelme, célja van a pirosításnak?!... Hisz nem szépít! Ellenkezőleg! Kificamodott ízlésről nem beszélve.

A finom női bőr áttetsző, szinte tejszínű fehérségén átlátszó, a hamvas őszi barackhoz hasonló enyhe, előkelően, hajnali pirt, vagy egy szemérmetesen elpirúló nő pirját semmiféle metszett velencei tükör mellett ellenőrzött pirosítás (vagy mint fürtelmesen csúnya, hidegleleősen rút, idegen szóval, facér fodrász módjára sminkelés vagy rúzsolás) ezt a természetes, felülmulhatatlanul, hódítóan, megejtően szép pírt, a tulajdon élet színét semminemű mesterséges önpirosítás sem tudja szépen utánozni. Ezt a pírt élni kell a saját véralkat életvagyonából, egészségéből.

Ha valaki nem piros, vagy nem elégge az és nem tetszik neki halványsága, sápadtsága, úgy kezeltesse magát orvossal. Ami jobb, küzdje le vérszegénységét. Táplálkozzék tudatosan és tervszerűen. A hazatért Erdélynek vannak csodálatos erejű, vértadó, vastartalmú ásványvizei, melyeket természetellenes orvosság helyett nagy élvezettel lehet inni. Tornásszon minden felkeléskor a friss levegőn. Ki a természet legnagyobb és legegészségesebb szépségápoló, kozmetikai intézetébe!

Az arc festését, „kikészítését" sem a szépségtan (esztetika), sem gyakorlati szempontból nem bírom ízlésesnek tartani, már csupán bezsírozott volta folytán is. Egyszer egy fürdőhelyen egy férfies asszony jött az udvarlójával a sétányból, s az emberek szájról-szájra adták, hogy a férfi arcán a kifestett asszony csókjainak nyoma volt látható.

Fel kell vetnem azt a kérdést is, hogy egyáltalán szép-e a (lárva) álarcszerű archörzsinesítés vagy a túlzott pirosítás? Semmisetre sem szép. Olyan, mintha az illető finom, társasságbeli hölgy túlságosan sok szesz élvezetétől volna annyira felfokozottan piros. Nincs, mert nem lehet szebb a természetesnél!

A körmök vérvörös ordító színnel való bezsírozását vagy fényesítését még az arcfestésnél is sokkal borzalmasabbnak tartom. Valahogy úgy vagyok ezzel, mint bolsevistaellenes férfi, mintha ez a kinszenvedés korunknak volna jellemző jelképe!... Mintha a gyengébb nemnek tagjai ujjaikat embervérbe mártogatnák embertelenségük árulójaként.

A roppant fejlett, sőt túlzó, szélsőséges testápolás, mondhatnám a saját test egyeduralkodó imádásáról, nem akarok részletesebben beszélni. Délelőtt 11-ig való fekvés, minden testi munkától való kímélés, citrom és sok felburjánzott kúráról mindenki tűlontul sokat tud. Az ilyesmi már a római világbirodalom romlására és pusztulására vezetett! Teljesen megérdemelten igazságosan! Egy még mindig megcsonkított, szegény, óriási terheket hurcoló nemzet tagjai nem élhetnek így! Nemzeti leikismeretükre hallgatva! Nemzetünk kimondhatatlanul megsokszorozódna erejében, ha a testápolásra eltékozolt idonek 80%-át a nemzeti lélek naggyánevelésére fordítanák. Magyarország, hazánk és nemzetünk csodálatos virágzásba borulna. Lépjünk az elvakult egyéni útról a felszabadító ösvényre!

A nő nem lehet a nemzet csecse-becsége!

Az asszonynak, az anyának sokkal fontosabb, történelmien sorsdöntő a hivatása! A nemzet zöme még nem döbbent erre eléggé!... *A nemzet sorsa nyugszik nőink értékességében...*

A nemzet élettörvényei parancsolják, hogy asszonyaink szakítsanak jelenlegi életmódjukkal, mely a filmeken, szindarabjaikban, táncban, dzesz nőtáinkban öltözködésben, keresztneveik elfranciásításában, no meg legelterjedtebb szörnyű szinházi, film és társasági képes hetilapjaikban árad felénk. Mintha feslett civilizációnk feloszlásban volna... Megnézem multkor egymásután vagy 25 ilyen képes füzetet, hadd lássam, hogy mi történik ezekben a sajtotermékekben a nemzet kárára?... Üresség! Üresség! Üresség! Pogány testimádat. Hátborzongató személyi hizelgés. A hiúság kikiáltó dobogójának fülledt levegője terjengett felém, aki a dolgok mélyébe és azok következményeibe látok. Majd elszédült magyar lelkem. Ez a magyar nők 89%-ának szellemi eledele és itala. Ebből merithet izléstelenséget és teljes léleknélküliséget. Ez legyen hát a mai magyar nők nemzeti társadalmi életkönyve? Innen merithető a nagymama is a 14 éves unokájának való, szoknyájának feltűnő túlrövidségét és kalapjának karrikatúra kicsinységét, meg miként kell cérnaszál soványságig kalodába kényszeríteni a testét s betegég tenni önmagát. Örök törvénye a szépnek: a rövid szoknya alacsonyít, a hosszú magasít, előkelőbb, méltóságosabb, tehát imponálóbb megjelenést kölcsönöz. A képet mélő keretbe állítja.

A idő pénz! Szépségműtermekben sorba ülnek (nem állnak) 3—4 óra hosszat nőink, hogy 20 P-ért természetellenes tartós hullámba rabszolgásítsák élő koronájukat, szép hajzatukat. Feleségem, akivel az ország legnagyobb helyein kellett volt állásom folytán megjelennem, 21 évi házasságunk alatt soha sem volt fodrásznál s az sem otthonunkban. Fiatal szellőrleányok már utánozzák az értelmiséget a fontiekben.

Pár esztendeje feltűnt nekem a fővárosban, hogy milyen sok *szőke nemet* nőt látok. Egy barátom azonban felvilágosított, hogy ezek *magyarok*, csak éppen megszőkültek. Levetették ékes, ősi magyar faji bélyegüket, jellegzetességüket, barna, vagy fekete hajukat... Hát úri magyarságunk faji ismertető jeleit szégyeljük önmagunk és a világ előtt?!... Már ennyire sülyedtünk? Fajunk elleni rút bűnnek kell megpecsételnem azt, hogy magyar nőink egy része talán divatőborból magyar faji hovatartozásukból kivetkőzve hajukat meghamisítva, északi fajtaként akarnak tetszelegni. Félre nem érteszsék. Nagyon szépnek, nemesnek tartom a szőke női hajat, de csak akkor, ha az örökölt, saját tulajdon! De a barna és fekete haj *fajtánk szépségeszménye* s semmivel sem kevésbbé szép a szőkénél.

Nagyon nőietlen, visszatetsző asszonyaink dohányzása. Magyarország a világ legtöbb dohányt fogyasztó államai között a 4-ik helyen áll. Ez tragikus fajegészség szempontjából.

A csámpásan csoszogó jampec dzsessz-zenét, tartalmatlan tartalmával a legegyszerűbb szövegű és legkeresetlenebb dallamu, régi magyar szerelmi népdallal még csak összehasonlitani is gyalázatos felségsértés volna. Ez a zene-bona, az a zsivaj, minden igaz magyar léleknek és ízlésnek vadidegen, megemésztheetlen. Romlatlan magyar fület annyira sérti, hogy megveti. A mai magyar nők nagy részének ez a nemzetközi udvari zenéje és tánca. Hova jutottunk? Hova?

Mit szóljunk arról, hogy fiatal házaspárjaink Cook Tail bárszekrényt állítanak be amerikai italai kotyvasztására. Azelőtt meg volt a magyar nedünk részére a magyar poharszék.

Miben nyilvánul meg tehát nőink magyarsága?

Alig valamiben! *Magyar nyelvük* kiejtése, zenéje is ijesztően idegenné vált. Egy idegen fajt émelyítően édeskésen éneklő beszédmodorát vették fel!

Igy kell-e ennek lenni? Ez a helyes életmód? Miért van-e igy? Szégyen-e magyarságunk nemes ismertetőjeleit magunkon viselni? Beleféradtunk vagy megunttuk-e magyar faji mivoltunkat hogy eldobáljuk nemzeti sajátosságainkat, melyek tetejébe szépségesek, előkelőek!

Ne tévesszük szemünk elől hogy minden faji, népi jellegzetességünk, szokásunk, hagyományunk magyar fennmaradásunknak egy-egy fontos fegyvere.

Ez a lassú, fokozatos elnemzetközlesedésre s végül *nemzetünk egyetemes öngyilkosságára* vezet!

Jól jegyezzük meg magunknak! *Nines borzasztóbb, megvetendőbb, iszonyúbb*, mint ha egy *ősi, nemes, szép, büszke nemzet hűtlen* lesz önmagához, rútul, csalárdul cserbenhagyja szülőinek, elődeinek a legújabb sehonnai divatőrültelmét, divattططolytnál sokkal szebb jellegzetességeit.

„Egy kis senki" Celldömölkön

A Magyar Királyi Államvasutak Sportrepülő Egyesülete celldömölki csoportja (röviden MAVERÓ) rendezésében 1944 március hó 5-én, vasárnap délután a Griff szálló nagytermében adta elő a szombathelyi máv. Haladás kulturegyesület nagy sikerrel Bónyi Adorján „Egy kis senki" cimü vígjátékát.

A Haladás műkedvelői Kurucz Gyula máv. mérnök vezetésével igen jól begyakorlott együttes. Lelkes gárda, amely a feladatot szívvel-lélekkel oldotta meg.

Igaza volt a csoportvezetőnek Vas Béla főtőházfőnöknek, amikor erre a gárdára esett a választása és lehozta őket Celldömölkre. A Haladás műkedvelőinek bemutatkozása szépen sikerült.

A csoportvezető meghivására lejött Celldömölkre Somogyvári Imre máv. üzletigazgató, dr Kund Jenő, Hajba Géza, Kerekes József, dr Somkuthy Ferenc és Kárászy Pál üzletvezetőségi osztályfőnök, továbbá Balogh István osztályfőnök-helyettes, akik megjelenésükkel nagyban támogatták a MAVERÓ helyi csoport működését.

A sportrepülők meghivására megjelent Jándi Bernardin dömölki apát, dr Nemes Vazul r. kat. plébános, Molitórisz János ev. esperes, Szabó Károly országgyűlési képviselő, dr Heithéssy Jenő főszolgabíró, dr Horváth István a járásbíróság elnöke, Marton Alajos alezredes, a helybeli méntelep parancsnoka, dr Józsa László egyetemi magántanár, a celldömölki közkórház igazgatója, Celldömölk nagyközség hivatalos vezetői, élükön Lajtai Tivadar főjegyzővel. A celldömölki társadalom vezető egyéniségei és Celldömölk községének szine java. A hallgatóság a termet zsufolásig megtöltötte. Három darab jegy maradt meg még, az állóhely is mind elkelt. A felülfizetésekkel együtt 1416 pengő és 50 fillér volt az összbevétel.

Az előadás előtt a főrendező, csoportvezető Vas Béla főtőházfőnök üdvözölte a megjelent előkelőségeket és egyenként minden magyar testvérünket, akik filléreikkel hozzájárultak az anyagi, megjelenésükkel pedig az erkölcsi sikerhez. Üdvözölte a Haladás gárdáját és sok sikert kivánt nekik. Majd röviden vázolta a magyar sportrepülő egyesület célját. Megemlitette, hogy a repülés neveli az ifjúságot olyanná, amilyennek a zajló életben kell lennie és hogy a sportrepülő egyesület a hadi repülő utánképzésnek egyik főtámasza. Kérte a megjelenteket, hogy az egyesület nemes célját a jövőben is támogassák.

A jól sikerült előadás után a repülők a Haladás szereplőit megvendégelték. A Griff-szálló nagytermében volt a közös asztal, ahol megjelent Somogyvári Imre üzletigazgató is kiséretével és a helybeli társadalom vezető egyéniségeiből sokan. A vendégség igen jó hangulatban fejeződött be.

Eladó

egy teljesen új, szép

háloszoba bútor

kárpitozott székekkel.

Cím: a kiadóhivatalban.

Márciusi ének

Talpra magyar! — zúgott egykor
Hős Petőfi szava..
És ma újra ébreszt a szó:
Veszélyben a haza!

Talpra magyar! — volt a jelszó
És felkelt a nemzet,
Rabbilincset széjjelszuzott
S szabadságot szerzett.

Jó magyar kard, hősi lélek
Vivta a csatákat.
Értsd meg magyar, ma is így kell
Védd meg szent hazádat!

Tisztelettel emlegették
Nevedet én népem,
Ne engedd, hogy meggyalázzák,
Most se érje szégyen!

Állj a gátra s a szennyes ár
Nem éri hazádat,
Mert kiben van hit, bátorság
Megtarija évszázad!

Talpra magyar! Petőfivel
Most is esküdj bátran,
S nem fogsz élni egyszer magyar népem
Soha szolgaságban!

BERTALAN SÁNDOR

Kesergő szerelem

(avagy klasszikusok fénykorm)

Csodálatos, hogy a mai világomlásban, amikor az emberi romlottság zsilipjei megnyilnak, a szellem is utat tör ilszta vágyainak. Soha ilyen „divatban" még nem voltak a világirodalom nagy értékei, mint éppen a második világháború ötödik évében, amikor kiadók egymással versengve adják ki a világirodalom legmagasabb csúcsértékeit. Ezek közé tartozik *Racine: Berenice* is.

Jean *Racine* a francia irodalom fénykorának, a XVII. századnak legnagyobb tragikus költője volt. Nevét mindmáig Shakespeare-é mellett emlegetik. Művészete ellentétes pólusa a Shakespeare-nek, de nem kisebb nála. *Racine* éppen olyan mélyen tudott leásni az emberi lélek — elsősorban a szerelmi szenvedély — mélységeibe, mint Shakespeare.

Tragédia alakjába öntött szerelmi kötelmenyei közt páratlanul áll finomságával és elégikus bájával a *Berenice*. *Racine* jogai volt büszke arra, hogy egész életét egy római történetíró gyetlen mondatára alapította. A arabban csakugyan nem történik egyéb, mint hogy két szerelmes — *Titus* római császár és *Berenice* királynő — szive ellenére elválik egymástól, mert a római törvény nem engedi, hogy egymásé legyenek. Ennek a válásnak történetéből lett a francia irodalom legszebb elégiája, a világirodalom legköltőibb legmegindítóbb drámai alkotásának egyike.

A kesergő szerelemnek ezt a halhatatlan énekét *Benedek Marcell* fordította az eredetihez hiven ragaszkodó párrimes versekben, alkalmazkodva a francia klasszikusok válogatott szókincséhez. A kötet végén tanulmányban foglalkozik *Racine* életével és költészetével s a *Racine*-fordítás problémáival.

A könyv tökéletes bibliofiliakiadásban jelent meg, *Szalay Lajos* gyönyörű, stilusos illusztrációi

A kiadót, az „Uj Idők"-et csak dicséret illeti ezért a kötetért is.

Közellátási tudnivalók!

Egy kilógramm tojásért tíz búzaegység jár

A közellátásügyi miniszter legújabb rendeletében 25%-kal felemelte a tojás búzapont értékét, ez tehát azt jelenti, hogy a termelőnek 1 kg tojás beszolgáltatása esetén 10 búzaegységet írnak jóvá a hatóságok. A pontegység felemelése módot nyujt a gazdáknak arra, hogy a szabadválasztású termények csoportjába előírt búzaegység számaikat a tojás beszolgáltatásával nagyobb mértékben csökkentsék.

Mezőgazdasági munkásbakancsok új árai

A közellátásügyi minisztérium a mostani akció során kiosztásra kerülő mezőgazdasági munkásbakancsok fogyasztói árát a következőkben állapította meg:

Zsíros (vikszos) háthasítás felsőrésszel, kruppon talppal, fejvászon béléssel, kéreghasítással bélelve 50·50 pengő. Fekete, zsíros tehénbőr felsőrésszel, kruppon talppal, kéreg sajátjával bélelve 56·50 pengő. Vízhatlan (durábel) sertésbőr felsőrészel, végig krómos sertésbőrrel bélelve, kruppon talppal 57 pengő. Zsíros sertésbőr felsőrésszel, végig krómos sertésbőrrel bélelve, krupon talppal 58.70 pengő. Barna, zsíros (vikszos) tehénbőr felsőrésszel, kruppon talppal, kéreg sajátjával bélelve 62.20 pengő. Az előállító gyár, vagy iparos köteles a fentiek szerint megállapított árakat a bakancsok talpába belevésni. A talpba vésett árakon felül semmiféle más költség nem követelhető.

Nem adnak sertésvágási pótengedélyt

Magánfogyasztásra a rendelet szerint a háztartáshoz tartozó minden négy egy éven felüli személy után, aki zsírjegyjogosultságáról (hatósági zsírellátásban való részesedéséről) egy évre lemondott, egy-egy sertésre kell vágási engedélyt kiadni.

E rendelkezés ellenére több nyilvántartó hatóság rendelkezést kér arra nézve, hogy magánfogyasztás céljára adható-e 4—4 személyenként 2 sertésre is vágási engedély, azzal a feltétellel, hogy az engedélyes a második sertésből kitermelhető összes fehérárut (zsírt és szalonnát) be szolgáltatni köteles.

Sertésvágási engedély kizárólag a 127 200/1943. K. M. számú rendeletnek megfelelően adható ki, tehát magánfogyasztás céljára sertásvágási pót-engedély sem szántóföldi gazdasággal rendelkező gazdálkodó, sem szántóföldi gazdasággal nem rendelkező hizlaló vagy hizlalható részére nem adható még akkor sem, ha a kérelmező magát a második sertésből kitermelhető összes zsíradék beszolgáltatására kötelezné.

Rövidesen megkezdik a rézgálicutalványok kiosztását

A földművelésügyi miniszter a szőlőgazdák részére biztosított rézgálic, feketegálic és rézmészpor beváltásra jogosító utalványokat a hegyközségek és hegyközségi tanácsok, illetve, ahol ezek még nincsenek megalakítva, a főszolgabírók és polgármesterek részére megküldött. Az említett hatóságok és szervek a közeli napokban kezdik meg az utalványoknak az egyes szőlőbirtokosok részére történő kiosztását.

Üszők és üszőborjuk levágási tilalma

Közhirré teszi a közellátási hivatal, hogy folyó évi februárhó 2-től 8 napnál idősebb és két évesnél fiatalabb üszőt és üszőborjut levágni nem szabad.

Margarin kiutalás

Közhirré teszi a közellátási hivatal, hogy a hatósági zsírjegy március havi 10 és 12-es számú szelvényeire a Hangya fűűzletben 10 dkg margarint szolgáltatnak ki. A húsiparosok csak a 11 és 13 as számú szelvényekre adhatnak zsírt.

Március elsejétől emekedett a kenyér- és takarmánygabona átvételi ára

Március elsejétől kezdve a közellátási miniszter multi évi terméserendelete értelmében a kenyérés takarmánygabona átvételi ára raktározás, kezelés, kamatfizetés és biztosítás fejében március 15-ig további 25 fillérrel emelkedik métermázsánként, úgyhogy az eredeti termelői árak figyelembe vételével ebben a félhónapban a szokványminőségű áruknál a következő átvételi árak lépnek érvénybe: búza 43 25, rozs 40·25, kétszeres 40·25, takarmányárpa 39 25, sörárpa 43 25, zab 43 25, köles 43 25; hajdina 43 25 pengő 100 kg-ént az ország valamennyi fejadóállomásán. A kukorica átvételi ára március 1-től 31-ig a következő lesz.: csövesen 25.70, morzsolt állapotban 34 pengő.

Második mozgó Sárvárott

Azokban a körökben, amelyekben a filmektől művészetet is várnak, nagy örömmel vették tudomásul, hogy vitéz Német Gyula sárvári nyugdíjas utmester beadta kérvényét illetékes helyeken a második hangos mozgó engedélye érdekében. Közismertek azok a panaszok, amikkel illették a meglévő mozgót, s ezek a panaszok, többé-kevésbé mindenütt azonosok, s ezeknek csak részben a mozitulajdonosok az okai. Kevés a jó film, erről panaszkodnak azok, akik művészi értékű magyar filmeket szeretnének látni. Igaz, hogy ennek részben az az oka, hogy a magyar filmgyártók sem művészi értékű filmeket gyártanak, de más részben az is igaz, hogy a meglévő mozgó talán éppen a konkurrencia hiánya miatt nem nagyon igyekezik a valóban értékes, bár nem mindig kasszasikert jelentő filmeket bemutatni. Az is igaz ugyan, hogy annak idején a Jud Süss lebonatalához társadalmi megmozdulásra volt szükség, pedig még másnap, bétfőn is egész nap vetiteni kellett.

A közönség csak nyer a második mozgóval: remélhetőleg egymást a jó filmek hozatalában fogják tulszárnyalni s nem megfordítva.

Felülfizetések

A celldömölki evang. Ifjúsági Egyesület által 1944 febr. 22-én rendezett „Farsangi Esten" a következő felülfizetések történtek:

Szabó Jánosné 50 P, sághegyi Bazaltbánya 30 P, Lajtay Tivadar 10 P, Kenesey Istvánné, Nagy Imre, Rács Imre, Kurányi Kálmánné 5—5 P, Koczor Dániel 4 P, Ambrus József, Szabó Jenő 2—2 P. Felülfizetések czímen összesen 147 18 P folyt be. Itt hirlapilag 118 P-t nyugtázunk. A fennmaradó 29 18 P apróbb összegekben folyt be, névszerint nyugtázni nem tudjuk.

Ezúton mondunk hálás köszönetet összes kedves vendégeinknek, támogatóinknak, akik megjelenésukkel, valamint anyagi segítségükkel ifjúságunk munkáját támogatták. Az Ifjúsági Egyesület Vezetősége.

A gazdaközönséget érdekli

Újszerű növények czímen most megjelent értékes tartalmu könyv a legfontosabb agrárproblémának, a takarmány többtermelésnek kérdésével foglalkozó 3 tanulmányt tartalmaz: *A takarmánymálnya és termesztése* czímen *dr Berzsenyi Janositz László* m. kir. kisérletügyi főadjunktus, ezen nagyjelentőségű takarmánynövény termesztését irja meg minden gazda számára érthető alapossággal. *Gyapottermelés* czímen *Nagylaki Károly* okl. kertész tanulmánya ismerteti e

Fizessen elő lapunkra!

rendkívüli fontosságú és nemcsak a hadi-, de a békegazdálkodásban is csaknem pótolhatatlan növénynek a termesztését és a termesztésre vonatkozó kisérleteket. *Confrey évelő sertéstakarmány* czímen *Kazár Imre* ismerteti ezt az állatok által kedvelt igénytelen és minden talajon termeszthető takarmányt. A takarmányhiányon segíteni nemcsak minden gazda és gazdaság érdeke, de honvédelmi érdek is. A könyv ára 4 80 P. Kapható minden könyvkereskedésben és *Paulovits Imre könyvnyomdájában, Budapest, VII., Nyár-u. 6.*

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, akik elhunyt drága, jó férjem

Kiss Sándor

temetésén résztvettek, ravatalára koszorút, csokrot helyeztek, vagy bánatomat bármilyen módon enyhítették, ezúton is a legőszintébb köszönetemet fejezem ki.

özv. Kiss Sándorné

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon jó rokonoknak, ismerőseknek és jóbarátoknak, akik szeretett férjem, illetve édesapánk

Rosta Ferenc

temetésén résztvettek, ravatalára koszorút vagy csokrot helyeztek, ezzel mély fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek, ezúton is hálás

Rosta Ferencné és gyermekei.

HÍREK

— **Igazságügyi kinevezés.** A Kormányzó Ur Őfőméltósága, az igazságügyminiszter előterjesztésére, dr Horváth László celldömölki kir. járásbirósági elnököt a veszprémi kir. törvényszékhez tanácselnökké nevezte ki. Dr Horváth László nemrég került a celldömölki járásbíróság élére. Rövid itt léte, működése alatt nagy népszerűségre tett szert, nemcsak jogkörökben, hanem a társadalmi életben is módfelett becsülték és szerették. Távozását őszintén sajnáljuk. Utódja kinevezéséről még nem történt intézkedés.

— **Kineveztek az új szombathelyi püspököt.** XII. Pápa Őszentsége Kovács Sándor kecskeméti apát-plébánost nevezte ki szombathelyi megyéspüspöknek. Püspökké szentelésének, valamint beiktatásának időpontját még nem állapították meg.

— **Püspöki kinevezések.** Az Osservatore Romano március 7-i kedd esti száma közli, hogy XII. Pius pápa Őszentsége veszprémi püspökké Mindszenty József pápai prelátus, c. apát, zalaegerszegi plébánost, míg csanádi püspökké Hamvas Endre esztergomi protonotárius, kanonok, budapesti érseki általános helytartót legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott.

— **Halálozások.** Huszár Kálmánné sz. Máthé Irma, Huszár Kálmán máv. műszaki tiszt hitbitvese 25 éves korában f. évi február 28-án váratlanul elhunyt. Március 1-én temették Jánosházán nagy részvét mellett. Férje, kisgyermeke és kiterjedt rokonsága gyászolják. — Rosta Ferenc fuvaros 70 éves korában hosszas szenvedés után elhunyt. Kedden délután temették nagy részvét mellett. Özvegye, gyermekei valamint kiterjedt rokonsága gyászolják. — Móritz Károly celldömölki dohányárus f. hó 8-án elhunyt. Temetése péntek délután volt nagy részvét mellett. Felesége, gyermekei kiterjedt rokonsága gyászolják.

— **Évzáró vizsgálatok a celldömölki m. kir. téli gazdasági iskolában.** Az elméleti félév lezelt. A tanulók vizsgáznak és búcsuznak. Az alsó évesek folyó hó 10-én, pénteken és 11-én, szombaton vizsgáztak. A felső évesek nyilvános vizsgája március 14-én délelőtt 10 órakor kezdődik az iskola nagytermében. Előzőleg reggel 8 órakor hálaadó istentiszteletek lesznek felekezetek szerint.

— **Március 15-iki emléknap.** Celldömölk nagyközség iskolánkívüli népművelési bizottsága a magyar szabadság emléknapját f. hó 15-én, szerdán d. u. 4 órakor tartja meg a Griff szálló nagytermében, ahová a belépés díjtalan és mindenkit szeretettel hív és vár az iskolánkívüli népművelési bizottság. Műsor: Hiszekegy, közének. Nemzeti dal, szavalja Márkus László levente. Ünnepi beszédet mond: Molitórisz János evangélikus esperes. Rákosi Zoltán: „Széchenyi emléke él" c. költeményét szavalja Szabó Irén IV. o. polg. isk. tanuló. Himnusz, közének.

— **Állandósítás.** A szombathelyi ügyintezőség Kiss Sándor fűtőházi értesítőt és Radvanyi József fűtőházi váltókezelőt állandósította.

— **Felvétel szombathelyi tanítóvezetőiseg** Nagy [illegible] Zeleny Erzsébet, Márkus Rozália, Pethő Magdolna és Szabó Ilonka munkaszolgálatos kezelőnőket órabéres kezelőnőknek felvette.

— **Koszorúmegváltás.** Id. Mórik Károly temetése alkalmával a celldömölki Evangélikus Ifjúsági Egyesület 40 P-t küldött a győri evangélikus Szeretetház hadiárvái részére koszorúmegváltás címén.

— Értesítés. Értesítjük a mélyen tisztelt tagtársainkat, hogy a Celldömölki MÁV Temetkezési Segélyegylet-1944. év március hó 19-én délután 4 órakor tartja a rendes évi közgyűlését. Tekintettel a tárgysorozat fontosságára és egyesületünk anyagi érdekeire kérjük tagtársainkat, minél nagyobb számban részt venni szíveskedjenek, hogy a gyűlés határozatképes legyen. A vezetőség.

— **Növénynemesítő tanfolyam záróvizsgája Kőcskön.** A kőcski növénynemesítő tanfolyam vizsgáját a hófúvás miatt I. hó 12-ére halasztották. A záróvizsgán Keménty József m. kir. gazdasági felügyelő, a m. kir. földművelésügyi minisztérium növénynemesítő főosztályának kiküldötte fog elnökölni. A tanfolyam vezetője Reiszig Imre gazdasági felügyelő, részt vesz azon [illegible] Kendik László m. kir. gazdasági felügyelő a vármegyei gazdasági felügyelőség helyettes vezetője is.

— **Halászati tilalom elrendelése.** A földművelésügyi minisztérium 162.000/1944. számú rendelettel a nyílt vizeken az általános halászati tilalom idejét a halállomány védelme érdekében a tavalyihoz hasonlóan május hónapban 31 napban állapította meg. A Balatonon az üzemtervszerű tilalom a világhírű fogas ivásának védelme érdekében április hóban lesz. Ezenkívül a ponty állományának növelése céljából május hóban sem szabad halóval pontyot fogni.

— **Cincognak az egerek.** Vidékünk falvait tömegesen ellepték az egerek. A lakosság alig tud védekezni ellenük. Az okozott károk a házaknál máris nagyok. Ennek legfőbb oka a macskahiány. Ezek ugyanis részben a mérgezett egerektől pusztultak el, életrevalóbbját pedig életlen suhancok fogdossák össze. Miért? Hogy bőrük 5—10 P-ért a bőrös zsidók zsákjába vándoroljon. Lassacskán ritka látványosság lesz nálunk a macska, mert bizony már hirmondó is alig van belőlük.

— **Ez aztán a „csodaóra" Németországban.** 25 évig tartó fáradhatatlan munka után a Grácz-Eggenbergben élő 77 éves L. Bartonlczeknek sikerült egy világórát készítenie. Az óra 2·70 méter magas, 2·40 méter széles, 60 cm mély. Ez az ingaóra egyedülálló az egészvilágon, mert az óraművet 540 kerék és 8 rugo hajtja, továbbá 88 számlappal rendelkezik. A különböző teljesítményeken kívül amit ez az óra végez, többek között megemlítendő, hogy számlapjáról az állandó időponthoz kötött ünnepek, a nap és holdfogyatkozások stb. is leolvashatók.

— **Vasutasok figyelmébe.** Az állomásfőnökség ezuton hívja fel a tényleges és nyugdíjas vasutasokat, hogy akik magukat gyógyfürdőbe kívánják beutaltatni, ezirányu kéréseiket, kérvényüket március hó 31-ig az állomásfőnökség kezelőirodájába adják be, mert a később beadott kérvényeket nem veszik figyelembe.

— **Névmagyarosítások.** Breskovics József utőr Berke névre, Rozonics Mária Rózsavölgyi-re magyarosította nevét.

Szombaton este 7 órakor és vasárnap délután 4 és este 7 órakor a „Grill"-szálló nagytermében
okvetlen nézze meg
TIHANYI
mester és társulata
csoda revüjét

— **3 mázsa só és 3 mázsa liszt került kézre Miksaváron.** A drávamagyaródi hármahatárszögben a határvadászok egy hat fiatal emberből álló társaságot fogtak el, amint éppen hatalmas zsákokkal Horvátország felé igyekeztek. Azonnal feltartóztatták a hattagú fiatalkorú társaságot és a miksavári laktanyába kisérték, ahol kiderült, hogy 3 mázsa só és 3 mázsa liszt akartak átcsempészni Horvátországba. A szállítmányt elkoboztak, a fiatal emberek ellen pedig megindult az eljárás.

— **Vendégszónok a sárvári református gyülekezetben.** Az elmult vasárnapon Czirják István evangélizátor látogatta meg a sárvári református gyülekezete s két napot töltött el Krisztuszolgálatában.

— **Sárvári cukorgyár** műkedvelő gárdáját meg kell dicsérnünk. Ugy hirlik ugyanis hogy Kerecsendi Kiss Márton hires daraját, az „Első"-t szándékornak előadni. Nagy dolgokban akarni is elég — mondja a latin közmondás, s mégha nem sikerülne is tervüket megvalósitani még akkor is elismerés illet őket azért, mert nem valami olcsó, rőhögtető bóhozatra, vagy operettre gondoltak, hanem hiven a tiszta irodalmi és művészi szempontokhoz, komoly, művészi darabra gondoltak. A magunk részéről kivánjuk, hogy terviüket minél hamarább valóra válthassák.

— **Újabb csodálatos gyógyulás Székesfehérváron.** Hivatalos jelentés szerint a székesfehérvári Kaszap István sirjánál újabb csodálatos gyógyulás történt. Nagy Géza kaposvári néma bolgár, aki hosszabb ideje szenvedett a betegségben, négy napig tartózkodott Kaszap sirjánál. A negyedik napon egyszerre csak felemelkedett a néma bolgár és beszélni kezdett. Egyházi körökben megkezdték az ügy egyházi kivizsgálását, mivel orvosi vélemény szerint, a tudomány érthetetlenül áll a gyógyulással szemben.

Nyulbőrt, szőrmét, tollat legmagasabb áron vesz
TABITH GASPÁR, SÁRVÁR

— **Március 15-én hazafias istentisztelet lesz** Sárváron az evangélikus templomban délelőtt 9 órakor. Ugyancsak 9-kor lesz a református templomban is.

— **Vitéz Oszolányi Kornél lovag 1200 pengőt gyűjtött egy hadiárvának.** Mult vasárnap nagyszabású estet rendezett a kanizsai Mária Kongregáció, amelyen beszédet mondott vitéz Oszolányi Kornél lovag is, aki köztudomásuan az mellett, hogy kiváló katona és hithű katholikus, kiváló mestere a szónak is. Mint az ünnepség szónoka beszéde után kezébe vette katona csákóját és azonnal végiggyűjtötte a termet a kongregáció kis hadiárvája javára. A meglepő aktus közel 1200 pengőt hozott egyetlen gyűjtés utján a kis hadiárvának.

— **Március 15-iki ünnepség lesz a sárvári evangélikus iskolában** este 6 órai kezdettel. A gazdag műsoron sok dal és értékes költemények is szerepelnek. „Mit kiván a magyar nép" cimen előadást tart Szij Rezső református lelkész.

A Tarai Bank [illegible]
Takáts Károly
Lapzárta: csütörtök délben 12 órakor.
Terai-nyomda nyomása. Celldömölk.

Bölcsőtől a koporsóig

Születés: Dénes László és Nagy Rozália házasságából fiú, Dorcsi Lajos és Kiniczky Erzsébet házasságából fiú, Backi János (Zalagalsa) és Hegedüs Kornélia házasságából fiú született.

Házasság: Boros Vilmos és Szabó Jolán házasságot kötöttek.

Halálozás: Kövesi István 56 éves, Horváth Erzsébet 16 napos, Horváth Anna 16 napos, Kiss Sándor vendéglős 60 éves és Velekey István 84 éves korában halt meg.

— **Altiszti kinevezések.** A m. kir igazságügyminiszter Szetestei László alsósági, Németh János ostffyasszonyfai lakosokat a II. osztályú altisztek csoportjában letartóztató intézeti örökké nevezte ki.

— **Házhelyigénylők figyelmébe.** Értesiti az előljáróság azt a 87 házhelyigénylőt, akiknek igényjogosultsága megállapitást nyert és akiket névszerint is megidéz, hogy március hó 25-én délelőtt ½12 órakor a községháza tanácstermében Szabó Károly országgyűlési képviselő ár közreműködésével értekezlet lesz, amikor is nyilatkozniuk kell, hogy a dr Berzsenyi Ádám féle birtokból kivánják-e a házhely kiosztását vagy sem.

Gazdasági

Rovatvezető: a celldömölki m. kir. téli gazdasági iskola.

Észlelési adatok

Március 2 — Március 8
Átlagos hőmérséklet: —2
maximális: —4
minimális —5
Csapadék 3 mm
hófuvás
Szélirány É. K.

Mák-termelés

(Második folytatás)

Kikelet korai volt, tehát volt időnk a porhanyitásra. Porhanyitást fagerendesű ekével, kormánylemez nélkül végeztük. Igy talajunkat 20-25 cm mélyen forgatás nélkül megporhanyitottuk. De ez sokszor a kései tavasz miatt nem vihető keresztül. A gyakorlat azt mutatja, inkább sekélyebben munkált talajba vessünk, mint heteket várjunk a mélyporhanyitásra. Vetését február 15 és március 15 között okvetlen elvégezzük, ha a talaj megszikkadt. Mi március 4-én vetettünk. Vetését 40 cm távolságra szántóföldön vetőgéppel, házi kertben kézi vetőgéppel, vagy üvegből végezzük, melynek száján akkora jukat hagyunk, hogy a mag kifolyhassék. Ügyelünk, hogy sok magot ne vessünk mert az egyezés igy nagyon lassú. Legjobb 1·5-2 kg magot vetni, de ezt egyenletesen elvetni nem lehet, azért 1 rész mákhoz 3 rész homokot keverünk. Ha homok nem volna, jó a durva korpa, vagy kőszénsalak. Gyomos talajon kendermagot vagy árpát keverünk a maghoz, mely hamar kikel és megmutatja a sorokat. A magot igyekezzünk minnél jobban a talajhoz rögziteni, hogy egyenletes legyen a kelés.

Ápolása: sarabolás, ahol nagyon sürün kelt kitépjük ritkábbra. Egyezést a könyvek szerint 15-20 cm-re, de én jobbnak látom 25-30 cm növénytávolságra, mert a mák nagyon sok fejet hoz, ha van helye, pl nálunk volt egy 29 fejes máktönk is. Az egyezést azonnal végezzük, mikhelyt az első 2 levél kifejlődött. Az elkésett egyezésnél pedig a megnyult, sárga, életképtelen növény csak egy-két hét alatt kezd fejlődni és ez meglátszik rajta a fejlődésben mindig. Rendes időben egyezésnél a haragoszöld, egészséges, zömök növényke mindjárt erőteljesebben fejlődik, a termésre pedig döntő hatással van. Egyezés után a sorok közét jól felkapáljuk, ügyelve, hogy a növényekhez közel ne vágjunk. Ha a növény már nagy, sekélyen szabad kapálni, mert a gyökerek átszötték a talajt. Mi a kapálásokat planett tolókapával végeztük, kivéve az egyezés utánit.

A máknak virágzásban nagy ellensége a mákbogár és a mákgubacslégy. Ellenük 100 százalékos biztos védekezés a hogarak összeszedése. Más ellensége nincs. Megpróbálhatjuk tavasszal olajozatlan mésznitrogén kiszórásával, melytől dicianamid, ciángázhoz hasonló gáz keletkezik és a gáz az alcákat elpusztitja. Jelenleg azonban mésznitrogén nem kapni.

(Folytatjuk)

Hirdessen lapunkban!